

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ, 25 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΣΧΟΛΕΙΟ:.....

A. ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

71.1. Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. 71.2. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάζοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. 72.1. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν. 72.2. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. 72.3. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. 73.1. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέρω, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπικούροι ὀκτακόσιοι.

Παρατηρήσεις:

A.1. Να μεταφραστεί το απόσπασμα: Δράσαντες δὲ τοῦτο ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. (μονάδες 30)

A.2. Ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους ... ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην (71.1): Να εξηγήσετε τὴν αντιφατικότητα τῶν φράσεων αὐτῶν. (μονάδες 10)

A.3. Ποιὸς ἦταν ὁ διπλὸς σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας τῶν Κερκυραίων στὴν Αθήνα; Ποια ἦταν ἡ ἀντίδραση τῶν Αθηναίων καὶ πῶς δικαιολογεῖται, ἀν ληφθεῖ ὑπόψη τὸ γεγονός ὅτι οἱ πρέσβεις θεωροῦνταν πρόσωπα ἱερά καὶ ἀπαραβίαστα; (μονάδες 10)

A.3. Ποιοὶ λόγοι ὁδηγοῦν τὴν καθεμία ἀπὸ τῆς ἀντίπαλης παρατάξεως στὴν πρόσκληση τῶν δούλων, προκειμένου νὰ ἐνισχύσουν τὸ δυναμικὸ τους; (μονάδες 5) Ποιὸς ἦταν οἱ ἀμεσες ἐξελίξεις μετὰ τὴν ἀποστολὴ «ἐς τοὺς ἀγροὺς»; (μονάδες 5).

A.4. Συντακτικὲς παρατηρήσεις (μονάδες 10):

A.4.1. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς: Να προσδιορίσετε τὸ εἶδος τῆς ἐπιρρηματικῆς μετοχῆς καὶ νὰ αιτιολογήσετε τὴν ἀποψη ὅτι εἶναι ἀπόλυτη. (μονάδες 1,5)

A.4.2.διδάξοντας: με ποιο βασικό κριτήριο χαρακτηρίζουμε την μετοχή τελική (μονάδα 1);

A.4.3.Στις παρακάτω ασκήσεις να κυκλώσετε τη σωστή απάντηση:

- οὔπερ οἱ πολλοὶ ᾠκουν αὐτῶν: η γενική αὐτῶν είναι: (μονάδα 1)
α. κτητική β. διαιρετική γ. υποκειμενική δ. αντικειμενική
- Τῆ δ' ὕστεραία ἠκροβόλισαντό τε ὀλίγα: η δοτική τῆ ὕστεραία είναι: (μονάδα 1)
α. της αιτίας β. του χρόνου γ. του τόπου δ. αντικειμενική
- τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον: η λέξη ξύμμαχον είναι: (μονάδα 1)
α. επιθετικός β. κατηγορούμενο γ. προληπτικό δ. επιρρηματικό
προσδιορισμός κατηγορούμενο κατηγορούμενο
- τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Η λέξη ὀκτακόσιοι είναι: (μονάδα 1)
α. επιθετικός β. κατηγορηματικός γ. παράθεση δ. επεξήγηση
προσδιορισμός προσδιορισμός

A.4.4. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ποια είναι τα αντικείμενα στους υπογραμμισμένους τύπους; (μονάδα 1 < 2X0,5)

A.4.5.ἐπικυρῶσαι: ποιο είναι το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου (μονάδα 0,5); Υπάρχει ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία (μονάδα 0,5)

A.4.6. ὑπ' Ἀθηναίων, ἐς τὰς Ἀθήνας, περί τῶν πεπραγμένων, ἐκ τῆς ἠπείρου. Ποιος από τους παραπάνω εμπρόθετους δηλώνει την αναφορά; (μονάδα 0,5)

A.4.7. ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη: Το υποκείμενο στο εἶη είναι το ταῦτα. Ισχύει το σχήμα κατά το νοούμενο ή το σχήμα της αττικής σύνταξης; (μονάδα 1)

A.5. Γραμματικές παρατηρήσεις: (μονάδες 10)

A.5.1.Να γραφούν οι ζητούμενοι ρηματικοί τύποι: (μονάδες 4)

1. εἶπον	β' ενικό προστακτικής και απαρέμφατο του ίδιου χρόνου.
2. γένηται	γ' ενικό ευκτικής Ενεστώτα και β' ενικό οριστικής Παρατατικού.
3. καταφεύγει, κατέλαβον	ίδιο τύπο στην υποτακτική του ίδιου χρόνου.
4. δέχεσθαι	β' ενικό οριστικής και απαρέμφατο Παρακειμένου στην ίδια φωνή.

A.5.1. Να γραφούν οι ζητούμενες πτώσεις: (μονάδες 4)

5. τριήρους, τῷ δήμῳ	κλητική του ίδιου αριθμού.
6. νυκτὸς, ἀκρόπολιν	δοτική του άλλου αριθμού.
7. λιμένα, πλῆθος	γενική του ίδιου αριθμού.
τοῦτο	ονομαστική πληθυντικού στο θηλυκό και δοτική πληθυντικού στο αρσενικό.

A.5.2. Να αντικατασταθούν χρονικά οι παρακάτω ρηματικοί τύποι:

1. πέμπουσι	στο γ' ενικό οριστικής όλων των χρόνων στην ίδια φωνή.
2. πεπραγμένων	χρονική αντικατάσταση στο β' ενικό οριστικής όλων των χρόνων στην ίδια φωνή.

A.6. Στον πίνακα που ακολουθεί να γράψετε δίπλα στη λέξη της νέας ελληνικής μία ομόρριξη λέξη του αρχαίου κειμένου. (μονάδες 10)

Παράδειγμα: διαφυγή (N.E.) < (ὁ μὲν δήμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως) καταφεύγει.

πρακτορεῖο		επίκληση	
εκπομπή		άκυρος	
διδασκαλία		απόδραση	
αντεπίθεση		προφορά	
σύλλογος		συμμαχία	

B. ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

1.31 Μετά από αυτές τις ενέργειες ο Λύσανδρος συγκάλεσε συνέλευση των συμμάχων και τους έθεσε ως θέμα να αποφασίσουν για την τύχη των αιχμαλώτων. Στην συγκέντρωση ακούστηκαν πολλές κατηγορίες εναντίον των Αθηναίων και για όσες παραβιάσεις του πολεμικού δικαίου είχαν ήδη διαπράξει και για όσα είχαν με ψηφοφορία αποφασίσει να κάνουν, αν νικήσουν στη ναυμαχία, να κόψουν δηλαδή το δεξί χέρι όλων όσοι θα αιχμαλωτιζόνταν, και επειδή, όταν κατέλαβαν δύο τριήρεις, μια Κορινθιακή και μια Ανδριώτικη, πέταξαν όλο το πλήρωμά τους στη θάλασσα. Και ήταν ο Φιλοκλής ο στρατηγός των Αθηναίων που διέταξε την εκτέλεσή τους.

1.32 Διατυπώθηκαν και άλλες πολλές κατηγορίες εναντίον τους και τέλος αποφασίστηκε να σκοτώσουν από τους αιχμαλώτους όσους ήταν Αθηναίοι εκτός από τον Αδείμαντο, γιατί ήταν ο μόνος στη συνέλευση που εναντιώθηκε στο ψήφισμα για το κόψιμο των χεριών των αιχμαλώτων· όμως κατηγορήθηκε από κάποιους, αργότερα, ότι πρόδωσε τον στόλο. Και ο Λύσανδρος αφού πρώτα ρώτησε τον Φιλοκλή, ο οποίος έριξε στη θάλασσα τους Ανδρίους και τους Κορινθίους τί αξίζει να πάθει αφού ήταν αυτός που ξεκίνησε τα εγκλήματα πολέμου σε βάρος Ελλήνων, τον κατέσφαξε.

B.1. Γιατί καταδικάστηκαν σε θάνατο οι Αθηναίοι; (μονάδες 2,5) Ποια είναι η άποψή σας για την απόφαση των Σπαρτιατών; (μονάδες 2,5)

B.2. Ο Πλούταρχος (Λύσανδρος, κεφ. 9) αναφέρει ότι οι Αθηναίοι είχαν αποφασίσει να κόψουν όχι το χέρι αλλά τον αντίχειρα του δεξιού χεριού των αιχμαλώτων. Σε τι αποσκοπούσε αυτό το εγκληματικό ψήφισμα των Αθηναίων; (μονάδες 2,5)

B.2. Γιατί ο Λύσανδρος εκτέλεσε με τα ίδια του τα χέρια τον Φιλοκλή; Για την απάντησή σας να λάβετε υπόψη τα τελευταία λόγια του Φιλοκλή, που τα παραθέτει ο Πλούταρχος: *«Μη με κατηγορείς για ζητήματα στα οποία δεν υπάρχει δικαστής. Πάντως, σαν νικητής που είσαι, κάνε εκείνο που θα πάθαινες εσύ, αν ήσουν ηττημένος»*. (μονάδες 2,5)

Οδηγίες για τους εξεταζόμενους

1. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
2. Να απαντήσετε σε όλες τις απαντήσεις στην κόλα αναφοράς.
3. Να χρησιμοποιήσετε μόνο μπλε ή μόνο μαύρο στυλό.
4. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού.
5. Διάρκεια εξέτασης: 2 ώρες μετά τη διανομή των θεμάτων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 60 λεπτά μετά την επίδοση των θεμάτων.

Κ Α Λ Η Ε Π Ι Τ Υ Χ Ι Α !